

IZRAELBŐL

HÍREK

Megjelenik 1971 óta

2005. szeptember - 09. szám

Minden polgárt fenyegető veszély Izraelben > 16. oldal

Saron a végét járja? > 19. oldal

Izrael egy új ellensége > 20. oldal

Egy nemzeti TRAUMA

בית שלום
BETH-SHALOM

10. oldal

■ DR. GERSON NEREL

A mandulafa Jad Hasmonah Bibliai Kertjében

A Jad Hasmonah Bibliai Kertje, a Jeruzsálem melletti messiáshívő zsidó mosávban szimbolikájával sok emberhez szól. Évente több száz izraeli, valamint külföldi látogató jön el, hogy megtekintse a kertet és ily módon, úgymond „viszszahelyezze önmagát” a bibliai idők atmoszférájába. A fák, a kőből épült teraszok, az épületek és régészeti leletek ismét elevenné teszik a Biblia amúgy is élő üzenetét. Általában a kisebb-nagyobb csoportok idegenvezetését a Jad Hasmonah mosáv tagjai végzik. Egy vezetés úgy másfél órát tart, a kert a bibliai nyelv egy konkrét módon történő szemléltetését teszi lehetővé és a bibliai szimbólumoknak a héber nyelv alapján való értelmezését.

Két bizonyos fajta jeruzsálemi kőből épített ív képzí a Bibliai Kert bejáratát. A keleti ívnél a sokféle fajta között virágzó mandulafák is láthatók. A júdeai dombvidéken a mandulafák vadon is nőnek. A tél végével fehér virágtakarójuk a közelgő tavasz hírnöke.

A héber nyelvben a mandulafát, mint annak gyümölcsét is a SAKED szó jelzi. Jeremiás könyvében ezzel kapcsolatban a következő példa áll: *«Majd így szólt hozzám az ÚR igéje: Mit látsz, Jeremiás? Ezt feleltem: Mandulavesszőt látok. Az ÚR pedig ezt mondta nekem: Jól látod, mert gondom van rá, hogy ígémet beteljesítem.»* (Jer 1,11-12) A héber szövegben egy szójáték található, amit a nyelvet beszélők azonnal érzékelnek. Az alapszó a SAKED (mandula) és az ige LISKOD (örködni, gondoskodni vmiről) és e két szónak közösek a gyökerei (S,K,D). Míg az alapszó fát jelent, amely csak egyszer hoz évente gyümölcsöt, addig az ezzel rokon ige, a LISKOD egy célhoz való ragaszkodásra, egy állandó folyamatra és egy tartós hozzáállásra vonatkozik és nem csupán egyszer előforduló eseményre.

Ezért aztán ha valaki egy mandulafát lát vagy nevét olvassa, annak az rögvést a bibliai képnelv által a S,K,D gyökeret, azaz Isten hűségét és éberségét juttatja eszébe. A mandulafa termése is az Istenről való megemlékezést jelenti, mint aki szavát betartja. Ezért használja Jeremiás próféta is ugyanezt az S,K,D-ből származó igeszót, Istennek Izraelhez fűződő viszonyával összefüggésben, amikor ezt írja: *«És ahogy gondom volt arra, hogy kigyomláljam és kiirtsam, leromboljam és elpusztítsam őket, és veszedelmet hozzak rájuk, úgy gondom lesz arra is, hogy fölépítem és elültessem őket - így szól az ÚR.»* (Jer 31,28; 44,27)

Más módon kifejezve ez azt jelenti, hogy Isten abszolút igazságos és a legjobban tudja, mikor kell az embert megbüntetnie és mikor megjutalmaznia.

Isten valóban jó és igazságos módon gondoskodik népéről, Izraelről és azokról akik benne bíznak. Ő állandóan örködik és mindent megtesz azért, hogy Izrael helyreállításáról szóló ígétét ne csak nemzeti, hanem lelki-szellemi értelemben is beteljesítse. Az Úr örködik (S,K,D) az Ő szentséges Igéjén, hogy azt megvalósítsa. A héber nyelv

sajátossága így lehetővé teszi számunkra, hogy egy főnév és egy ige köré, jelen esetben a mandulafa köré egy képies tanítást kanyarítsunk.

A héber Újszövetségben is (Delitzsch kiadásában) számos az S,K,D köréből levezetett formát találni. Így ez az ige egyedül Jesuah (Jézus) tanításában is több mint egy tucat versben előfordul, főként felszólító módban. A hívőket felszólítja, hogy éberek legyenek és vigyázzanak. Az Úr azt parancsolja nekünk, hogy vigyázzunk (S,K,D), hogy szent életet éljünk és legyünk készek az Ő visszajövetelére. Így például ugyanazt az S,K,D tövű ígét mondja Jesuah (Jézus) a tanítványoknak: *«Vigyázzatok tehát, mert nem tudjátok, hogy melyik órában jön el a ti Uratok!»* (Mt 24,42; 25,13). Továbbá ezt mondja még nekik az Úr: *«Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlen.»* (Mk 14,38)

A mandulafa és termése tehát hozzájárulnak, hogy mi ügyeljünk, örködjünk és mindig készek legyünk erről elmélkedni, de beszélni is. Ezáltal maradhatunk hát éberek, merthogy az idő rövid. Összefoglalva elmondhatjuk, hogy Jad Hasmonah Bibliai Kertje segít minket abban, hogy úgy valóságos, mint szimbolikus tekintetben hidat verjünk a mi generációnk és Isten Igéjének képies gazdagsága között. Valójában ez az egész kert, annak növényeivel és teljes berendezésével pedagógiai eszközként szolgál, a Biblia igazságáról, más szóval Jézus Krisztusról bizonyosságot tenni.

Kommentár: Isten maga Izrael őrzője, Aki nem szunnyad, nem alszik, amint azt a 121. Zsoltár 4. verse is mondja. De Ő mégis használt embereket, prófétákat örökké népe felett. Ennek egyik példája Ezékiel. Neki mondta Isten: *«Emberfia! Őrállóvá tettelek téged Izrael házában. Ha ígét hallasz tőlem, figyelmeztess őket az én nevemben!»* (Ez 3,17).

A mai időkben is szüksége van Istennek emberekre, akik továbbadják az Ő üzenetét. Így van például megírva az Ézs 62,6-7-ben. Ott Jeruzsálem jövőbeli helyreállításáról van szó: *«Falaidra, Jeruzsálem, öröket állítottam. Soha ne hallgassanak, se nappal, se éjjel! Ti, akik az URat emlékeztetitek, ne legyetek némák! Ne engedjétek, hogy néma maradjon, amíg helyre nem állítja, és dicséretének helyévé nem teszi Jeruzsálemet a földön.»*

A testvérek Jad Hasmonán ezt az őrző feladatot tekintik különleges elhívásuknak. Segíthetünk nekik ezen elhívásuk véghezvitelében azáltal, hogy anyagilag támogatjuk Bibliai Kertjüket, amely igen fontos eszköz a tekintetben, hogy fenntarthatassák és tovább bővíthessék azt. A Jad Hasmonán szolgáló testvérek igen hálásak a Beth-Shalom barátainak minden egyes adományért! Aki e projekte szeretne adományozni, azt a mellékelt csekken teheti meg, amire kérjük ráírni: Jad Hasmonah. Minden egyes adományt, a legcsekélyebb levonás nélkül továbbítunk Izraelbe. FW